Zesde Jaer. Nr 21. Zaterdag, 28 Mei 1859.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de We J.-P. Collée, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nº 26, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 28 MEI.

Napoleon I en Napoleon III.

De *Times* kondigt een artikel af tegen Napoleon III en waerin het engelsch blad op eene geduchte manier de zucht van dezen vorst tot navolging hekelt :

« Napoleon III is in Italien gekomen, omdat de eerste Napoleon er geweest is, en wy kunnen verzekeren, dat hy alles zal doen wat mogelyk is om *zynen* togt aen den eersten te doen gelyken.

» Welke hinderpael er ook in bestaet den tegenwoordigen Keizer aen zynen beroemden oom te vergelyken, kunnen wy eventwel niet beter doen dan ons te vergenoegen het spektakel by te woonen, waertoe hy ons uitnoodigt.

» Toen Napoleon den grooten St-Bernard in 1800 overtrok, bevond hy zich omringd door politieke en militaire moeijelykheden. Napoleon baende zich eenen weg dwars door den sneeuw en het ys van den St-Bernardsberg; hy overweldigde de pleinen van Piemont en gelukte er in plaets te nemen tusschen de Oostenrykers en den grondslag hunner krygsverrigtingen. Verslagen te Marengo, schoot er hun niets meer over dan Italien over te leveren.

» Louis-Napoleon denkt ook na drie maenden terug te keeren, na de Oostenrykers te hebben weg gejaegd van de Middenlandsche- tot de Adriatische-zee. Hy heeft niet gedaen gelyk zyn oom, die in Italien van de bergen kwam, en den vyand verwonderde door zyne stoutheid : — na eenige uren kalm en gerust gevaren te hebben, komt Napoleon III in de goede en gemakkelyke haven van Genua aen, omringd door bloemen, groen, volkstoejuichingen — altemael dingen welke beter zouden passen aen eenen oorlogsman die, na veel viktorien, vaerwel zegt aen het soldatenstieltje, dan wel aen eenen die nog maer pas begint.

» Even als de eerste Napoleon heeft de derde heel Italien te overwinnen ; maer hy heeft niet, zooals zynen oom, zich kunnen verzekeren van de onmetelyke voordeelen, welke van den eersten veldslag een zoo beslissend gevecht maekten.

» Hy heeft te worstelen tegen een dapperen wel ingerigten vyand ; tegen eenen die, meer dan elk andere europeesche mogendheid, eene groote ondervinding heeft voor de werkzame veldtogen. De vyand kan wat verontrust zyn door den regen die er tydens zynen intogt in Piemont gevallen is ; maer hy bezet een bewonderensweerdig plein, waer zyne uitmuntende ruitery en geschut zich met veel gemakkelykheid zullen kunnen ontwikkelen.

» Zal de historische vergelyking volledig zyn ? Is Napoleon III een van die buitengewoone geniën, welke de natuer slechts heel zeldzaem voor den dag brengt om den geessel, den schrik en de bewondering der eeuw te zyn ? Zyn wy in regt te veronderstellen dat hy, als generael, verhevener is dan Massena, onbekwaem van te houden wat Napoleon wist te winnen en te herwinnen ?

» Wy zullen de gebeurtenissen afwachten.

» Hy zou wel stout zyn, hy, die het waegde zich te vertrouwen op de beloften des keizers, of op die van zyne vleijers. Men moet nooit vergeten dat de schoonste uitslag van Napoleon I die was welke hy behaelde als hy een leger kommandeerde, nauwelyks zoo groot als eene enkele afdeeling van de tegenwoordige fransche en oostenryksche legers.

» Inderdaed, men zou zeggen dat hoe meer soldaten er zyn, des te kleiner is de zegeprael dien men behaelt. Eylau, Aspern en Wagram waren verschrikkelyke worstelingen, duer gekochte zegepralen — indien het zelfs zegepralen zyn. De overgroote kracht te Borodmo ontwikkeld, gaf in evenredigheid van het bloedbad, geen uitslag, en te Leipzig, waer het getal soldaten het hoogste was, was ook de neêrlaeg het volledigste.

» Zal de geest van den tegenwoordigen Keizer — de man, die niet gewoon is aen het leven des kamps — op de hoogte zyn der zending, en zal hy, in moeijelyke omstandigheden, bekwaem zyn dat groote legerkorps te werken, aen welk hy zynen naem en zyn keizerryk verschuldigd is ?

» Kan hy het, — dan zal hy eene militaire befaemdheid krygen, zoo schitterend als de eerste Napoleon ; schitterender zelfs — want hy zal niet zegepralen zooals hy, na eene uitstekende militaire opvoeding en verscheidene jaren regelmatigen dienst.

» Kan hy het niet, — dan zal hy een nieuw voorbeeld opleveren van die verwaendheid, welke ten allen tyde de koningen aendreef zich in te beelden, dat dezelfde fortuin die hen op den troon bragt, hen ook.... soldaet maekte — en dat de wetenschap der wapens kan verkregen worden, zonder studie en zonder ondervinding. »

Onze eeuw is de eeuw van het volk.

Onze eeuw is de eeuw der burgers, de eeuw van het volk, zegt men.

En wie is het die dit zegt en alle dagen herhaelt ?

Wie ? Al die schryvers en wryvers, die zoogenoemde menschenvrienden die kleingeld winnen en plaetsen bekomen met het volk te kammen, te stryken, te wryven, te flikfloeijen en by den neus te leiden. Het volk is een zoo verdraegzaem beestje !

Maer indien onze eeuw de eeuw is van de burgery, de eeuw van het volk ; hoe komt het dan dat iedereen, overal, — van boven, in het midden, van onder, ter stede en te lande, — hoe komt het, zeg ik, dat iedereen zoo gretig is naer galons, naer het kruis van eere, naer onderscheidingen, naer vette posten, die opbrengen hetgeen noodig is om kasteelen en paleizen te bouwen gelyk prinsen, maeltyden op te regten gelyk Balthasar, en feesten te geven gelyk M. Rogier ?

Of wel, onze eeuw is niet de eeuw van het volk, of wel, onze tydgenoten hebben hun verstand verloren, en weten niet wat ze zeggen.

Welhoe ! men vleit en wenscht ons op alle wyzen geluk over onze lacedemoniesche zeden en gebruiken, en wy zyn slechts hoogmoedige kruipers, mouwvegers der grooten, schaemtelooze ellendelingen, die niets anders najagen dan het genot van alle slach van ydelheden en wellusten.

En het gelukskind van gisteren gelooft dat het een edelman is.

En de nieuwe ryke van heden zet zich trotsch op zynen geldzak.

En de rentenier van de oude kleeren-markt wentelt zich in de eet- en drinkpartyen van Lucullus.

En de vrouw van den kleinsten ontvanger gaet gekleed gelyk eene baronnes.

En de zoon van mynen oud-barbier laet my een uer wachten in zyne voorzael.

En myn kleermaker bespot my op straet.

En de leerjongen, de prokureurs-klerk, is de eerste in alle feestjes en byeenkomsten.

En de commis-voyageurs in katoenen dekens en

DE ZOTTEN VAN SINT LIEVEN.

KRONYK VAN DEN TYD VAN KAREL-DE-STOUTE.

1467.

(*Vervolg.*)

V. — Mathys Bloc.

Karel's drie getrouwe raedsheeren stegen te peerd, en drongen weldra tot in het digtste der volksmassas die de toegangen der Vrydag-Merkt oppropten : zy smeekten het volk dat het uiteen zou scheiden en 's vorstes tegenwoordigheid te Gent eerbiedigen. Edoch, de menigte bleef voortdurend roepen en tieren : de kreten *weg met het Lepelregt, weg met den vrede van Gaver* ! maekte hen duizelig. Meester Petitpas had schoon zeggen dat de hertog hunne klagten ernstig in aendacht zou nemen, dat hy zelfs den oproerlingen zou vergeven ; het volk was als een hoop dolzinnigen, hunne hoofden waren verwarmd door den drank en door de oproerige redevoeringen van Bloc, Bruneel en Oosterlinc ; en slechts wachten zy naer een gunstig oogenblik om aen de beweenlykste buitensporigheden den teugel te vieren. Zy zwoeren allen dat zy op de merkt zouden blyven, tot dat de hertog hun eenen schriftelyken akt zou overleveren die den vrede van Gaver vernietigde en hun hunne privilegien terug schonk. Gansch verward door de stoutmoedige en hardnekkige aenhoudendheid diergenen welke zy kwamen stillen, namen de drie afgezondenen het besluit naer het paleis terug te keeren. Toen hy hunne verlegene houding bemerkte, had de graef alles geraden.

— Te paerd, myne heeren, te paerd, riep hy, zyne handen van woede wringende, regt naer de Vrydag-Merkt. By Sint-Jooris, dit galgenaes moet my van naby zien.

Geheel het hof maekte zich veerdig om den graef te geboorzamen, terwyl de raedslieden langs eene andere deur uittrokken om zich naer het Stadhuis te begeven.

Maer, verlaten wy eenigen tyd den graef, om eenige uren achter uit te wyken, ten einde de terugkomst van Sint-Lieven in Gent te gaen bywoonen.

Te Hauthem had alles plaets gehad ingevolge de bevelen en de schikkingen van Mathys Bloc. Een ondoordringbaer geheim omsloeg de ontwerpen der samengezworenen. Zy hadden den ganschen morgend des maendags besteed om hunne wambuizen met looden plaetjes te beleggen, hunne stootdegens, daggen en dolken in staet te stellen en te verzekeren. 'S middags stelde zich de processie op weg naer Gent.

De Zotten van sint Lieven waren ongeveer duizend in getal. Allen zagen er vast beraden uit, hunne houding was onverschrokken. Onderwege gedroegen zy zich buitengewoonlyk vreedzaem en, onverklaerbare zaek voor de bewooners der *Sint-Lievens-Baen*, de dronkaerds waren ditmael onder hen uitnemende dun. Aldus kwamen zy, omtrent vyf ure 's namiddags in Gent aen, zonder dat men eenigzins hunne inzigten kon vermoeden. Degenen die de eersten op de Kroon-Merkt gekomen waren gaven zich den schyn als of zy zich aen vreugdesprongen en allerhande verlustigingen wilden overleveren. Die gebaerde spelen gaven aen degenen die nog ten achteren waren den tyd om zich by hen te vervoegen, en het getal der samengezworenen te verdikken. Wanneer nu al de Zotten byeen waren namen zy schikkingen om hunnen weg te volgen naer de abtdy van Sint-Bavo.

In het midden der Koorn-Merkt, byna regtover het hedendaegsche Pakhuis, had men in 1454 een barakje opgeregt, een soort van houten tolkantoor waer men de zoo hatelyke belasting van het Lepelregt kwam betalen. Daer aengekomen, gelyk degenen die aen het hoofd der processie gingen zydewaerts wilden afkeeren om tegen het houten huisje niet te loopen, sprong Mathys Bloc met eenen schroomlyken yzeren hamer gewapend vooruit :

— *De kas van Sint-Lieven wykt nooit af*, riep hy met zyne stentorstem. Aen 't werk, myne vrienden, weg met het Lepelregt, weg met die snoode barak !

En zoo even zyne woorden in 't werk stellende wierp hy zich op het kantoor ; ettelyke moedige en kloekgespierde bedevaerders die het woordteeken ontvangen hadden, volgden dra zyn voorbeeld na : dak, planken, ramen alles werd op korte stonden afgerukt, verbryzeld, vernield, terwyl de tolbedienden, zoo ras zy maer eenigzins konden het hazepad kozen, ten einde alle werkende onderhandelingen met die vieze bezoekers te vermyden.

— Wel, myne kinderen, allerbest, riepen Bloc en Bruneel na dit eerste bedryf, nu wapens in de hand, en regt de Vrydag-Merkt op.

Aenstonds werd de kas van sint Lieven weer op de schouderen der dragers geladen, en het gros der bende trok met rasse schreden regt naer de merkt, die gewoonlyk aen de volksbewegingen tot kampplaets diende. Een ander deel der zoo gezegde bedevaerders verspreidde zich in de stad : zy doorkruisten de straten onophoudelyk roepende : weg met het Lepelregt ! te niet de vrede van Gaver ! Zy doorzochten de huizen om er wapens te vinden, zy noodigden al de ingezetenen uit hen naer de Merkt te volgen, alwaer zy tot herkenningssein een vaendel geplant hadden welk zy aen de kas van sint Lieven hadden ontrukt. Zy bragten doodsbedreigingen uit tegen al de officieren des hertogs schreeuwende : *Wy zullen de valleijen in bergen veranderen en de bergen in valleijen*. Weldra was geheel de stad in volle opruijing, de stem der samengezworenen had weerklank gevonden : al degenen die het zich ter herte namen Gaver te wreken en den hertog te dwingen de verbeurde privilegien terug te geven, al degenen die van eenen oproerigen en woeligen aerd waren, liepen zich by de Zotten van sint Lieven vervoegen.

De Vrydag-Merkt was welhaest vol, de relikwiekas werd in het midden geplaetst ; rondom dezelve kwamen zich de allerhande ambachten in slagorde schuren. Bloc, Bruneel en